

การมอบอำนาจให้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ตอนที่ 1

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 มีได้บัญญัติว่าบุคคลที่จะขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้จะต้องเป็นใครบ้าง แต่ตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ.2535) ได้กล่าวถึงการทำหนังสือมอบอำนาจของบุคคลที่อยู่ต่างประเทศว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทำให้เข้าใจได้ว่า บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศก็สามารถขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยได้ ข้อสำคัญก็คือ ผู้ที่ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะต้องมีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย โดยจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลตามกฎหมายก็ได้

การมอบอำนาจ

คือ การให้ตัวแทนมีอำนาจทำการแทนตัวการนั่นเอง และการแต่งตั้งตัวแทนนั้นจะแต่งตั้งโดยเปิดเผยหรือโดยปริยายก็ได้ (มาตรา 797 วรรคสอง) และกิจการใดที่กฎหมายบัญญัติว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนก็ต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย การที่ทำหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือย่อมหมายถึงหนังสือหรือหลักฐานอันมีลายมือชื่อของผู้เป็นตัวการซึ่งเป็นผู้แต่งตั้ง (มาตรา 9)

คำพิพากษาฎีกาที่ 755/2502 ตามธรรมนูญบุคคลย่อมตั้งตัวแทนตนได้เสมอ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษทำนองว่า ให้ต้องกระทำด้วยตนเองหรือตามสภาพไม่เปิดช่องให้มอบอำนาจจัดการแทนกันได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 890/2503 ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ย่อมมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแทนได้ เมื่อผู้เสียหายมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแล้ว ผู้ที่รับมอบอำนาจก็ย่อมลงชื่อในฟ้องแทนโจทก์ได้ ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 ข้อ (7)

การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนได้ในฐานะผู้รับมอบอำนาจ โดยไม่จำเป็นต้องให้บุคคลผู้มอบอำนาจลงลายมือชื่อ แต่การลงชื่อในกรณีนี้ ผู้รับมอบอำนาจจะต้องลงชื่อของตนเองไม่ใช่ลงลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้จัดทำฟอร์มหนังสือมอบอำนาจขึ้นไว้เพื่อความสะดวกแก่ผู้ขอจดทะเบียนที่จะใช้ยื่นคำขอจดทะเบียน ข้อความใดที่ผู้มอบอำนาจไม่ประสงค์จะมอบอำนาจให้แก่ตัวแทน ให้ขีดฆ่าข้อความดังกล่าวและลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกครั้ง ข้อความในหนังสือมอบอำนาจตามตัวอย่างต่อไปนี้ ข้าพเจ้าได้เพิ่มข้อความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 805 ไว้ เพื่อให้ตัวแทนสามารถดำเนินการในนามของตัวแทนอีกฝ่ายหนึ่งได้ในการทำสัญญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าหรือในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8743/2542 หนังสือมอบอำนาจมิได้เจาะจงว่า ให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจกระทำการแทนผู้มอบอำนาจเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น ผู้รับมอบอำนาจจึงมีอำนาจกระทำการใด ๆ ก็ได้ภายในขอบเขตที่ผู้มอบอำนาจให้ไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 801 และแม้โจทก์จะใช้หนังสือมอบอำนาจกระทำการอย่างอื่นแล้วก็ตาม ก็ไม่มีกฎหมายใดห้ามมิให้นำมาใช้ฟ้องคดีนี้อีก

การกรอกชื่อผู้มอบอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจ ที่อยู่ในแบบฟอร์มในช่องว่างที่เว้นไว้ให้กรอกชื่อนั้น ไม่ถือว่าเป็นการตกเติม ไม่จำเป็นต้องลงชื่อกำกับ เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2138/2534 หนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ไม่มีการตกเติมข้อความโดยไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับดังที่จำเลยอ้าง เพราะไม่มีการตกเติมแต่ประการใด การเขียนด้วยปากกาหรือน้ำหมึกลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อระบุชื่อคนที่ถูกต้อง ไม่ต้องด้วยความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 46 วรรคสอง¹

ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจที่นำมาแสดงในที่นี้ เป็นเพียงแบบฟอร์มเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มีความประสงค์จะมอบอำนาจเท่านั้น ผู้ขอจดทะเบียนไม่จำเป็นต้องใช้แบบฟอร์มนี้ อาจจะพิมพ์ข้อความการมอบอำนาจขึ้นมาเองก็ได้ แต่ควรจะมีข้อความให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจให้มากเพียงพอ เพื่อความสะดวกในการมาติดต่อแทนผู้มอบอำนาจ ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจที่ผู้เขียนนำมาลงไว้ในบทความนี้ มีความแตกต่างจากแบบฟอร์มที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนดไว้เล็กน้อยตรงที่มีข้อความที่มีอักษรตัวที่บอกรหัส เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจสามารถดำเนินการแทนตัวการหรือผู้มอบอำนาจได้ โดยไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 805²

ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ

¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 46 วรรคสอง บัญญัติว่า “บรรดาคำคู่ความและเอกสารหรือแผ่นกระดาษไม่ว่าอย่างใด ๆ ที่คู่ความหรือศาลหรือเจ้าพนักงานศาลได้ทำขึ้นซึ่งประกอบเป็นสำนวนของคดีนั้น ให้เขียนเป็นหนังสือไทยและเขียนด้วยหมึกหรือสีดึกพิมพ์หรือดีพิมพ์ ถ้ามีคดีที่ใดห้ามมิให้บุคคลออก แต่ให้ขีดฆ่าเสียแล้วเขียนลงใหม่ และผู้เขียนต้องลงชื่อไว้ที่ริมกระดาษ ถ้ามีข้อความตกเติมให้ผู้ตกเติมลงลายมือชื่อ หรือลงชื่อย่อไว้เป็นสำคัญ”

² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 805 บัญญัติว่า “ตัวแทนนั้น เมื่อไม่ได้รับความยินยอมของตัวการ จะเข้าทำนิติกรรมอันใดในนามของตัวการทำกับตนเองในนามของตนเอง หรือในฐานะตัวแทนของบุคคลภายนอกหาได้ไม่ เว้นแต่นิติกรรมนั้นมีเฉพาะแต่การชำระหนี้”

ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ

ทรัพย์สินทางปัญญา

แบบ ก.18

หนังสือมอบอำนาจ

ข้าพเจ้า..... สัญชาติ.....
 ที่อยู่เลขที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
 ขอแต่งตั้งและมอบอำนาจให้..... สัญชาติ.....
 ที่อยู่เลขที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นตัวแทนของข้าพเจ้า

โดยมีอำนาจยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า/บริการ/รับรอง/ร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการ ยื่นคำชี้แจงต่อนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าและเจ้าหน้าที่ ยื่นหรือขอลอนคำคัดค้าน คำโต้แย้ง คำอุทธรณ์ คำร้องคำขอทุกชนิด ตลอดจนแถลงการณ์หรือส่งหลักฐานเพิ่มเติม รวมทั้งมีอำนาจโอนและรับโอน ตกลงประนีประนอมยอมความ หรือให้ความยินยอม ต่ออายุทะเบียน ขอลอนคำขอหรือทะเบียน ตลอดจนแก้ไขเปลี่ยนแปลงกระทำการใด ๆ ที่เห็นว่าจำเป็น และเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเครื่องหมายการค้า/บริการ/รับรอง/ร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการแทนข้าพเจ้า และให้มีอำนาจตั้งหรือถอดถอนตัวแทนช่วง แจ้ง ร้อง ฟ้อง และดำเนินคดีใด ๆ ในเรื่องเครื่องหมายการค้า/บริการ/รับรอง/ร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการต่อเจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวน อัยการ หรือศาลทั้งในคดีแพ่งคดีอาญา

การใดที่ตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้กระทำไปในนามของข้าพเจ้าโดยอาศัยอำนาจตามที่ได้กล่าวแล้วนี้ ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบเสมือนหนึ่งว่าข้าพเจ้าได้กระทำการนั้น ๆ ด้วยตนเองทุกประการ และหากมีการใดที่ได้กระทำไปก่อนหน้านี้ และภายในขอบเขตแห่งอำนาจที่ข้าพเจ้าได้มอบหมายตามหนังสือมอบอำนาจนี้ ข้าพเจ้าขอให้สัถยาบันแก่การกระทำนั้น ๆ ทุกประการ

*** ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้รับมอบอำนาจของข้าพเจ้าสามารถทำนิติกรรมอันใดในนามของข้าพเจ้าทำกับตนเองในฐานะเป็นผู้รับมอบอำนาจของบุคคลภายนอกหรือในฐานะเป็นคู่สัญญากับข้าพเจ้าโดยตรงได้** เพื่อเป็นหลักฐานในการนี้ ข้าพเจ้าและผู้รับมอบอำนาจจึงได้ลงลายมือชื่อและประทับตราไว้ให้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ

หนังสือมอบอำนาจฉบับนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประทับตราบริษัท/ห้างหุ้นส่วน

(ถ้ามี)

ลายมือชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

(.....)

พนักอากาสแตมปี

ลายมือชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ

(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ

(.....)

ลายมือชื่อ.....พยาน ลายมือชื่อ.....พยาน

(.....) (.....)

*** ข้อความที่เป็นตัวเอน ถ้าไม่ต้องการให้ขีดฆ่าออกและลงลายมือชื่อกำกับโดยผู้มอบอำนาจ**

ในการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เฉพาะคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเท่านั้นที่ กฎกระทรวง (พ.ศ.2535) ข้อ 2 วรรคสอง กำหนดให้การกรอกข้อความในคำขอ ให้กรอกข้อความให้ครบถ้วนเป็น ภาษาไทยโดยใช้พิมพ์ดีด หรือดีพิมพ์ และลงลายมือชื่อผู้ยื่นคำขอนั้น ดังนั้น หนังสือมอบอำนาจซึ่งเป็นเอกสาร ประกอบการขอจดทะเบียนจึงอาจให้วิธีเขียนด้วยปากกาได้ แต่ส่วนมากผู้เขียนจะพบว่าผู้ขอจดทะเบียนจะใช้วิธี พิมพ์มากกว่า

คำพิพากษาฎีกาที่ 3242/2516 จำเลยทำหนังสือมอบอำนาจให้โจทก์ร่วมไปจัดการขายที่ดิน แต่เป็นหนังสือ มอบอำนาจที่ใช้ไม่ได้เนื่องจากมีรอยขีดฆ่า และไม่ได้เซ็นชื่อกำกับข้อความเกี่ยวกับการรับเงิน ถือว่าหนังสือมอบ อำนาจนี้ยังเป็นเอกสารของจำเลยอยู่ แม้จะได้มอบให้โจทก์ร่วมยึดถือไว้ ก็เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับดำเนินการ ไป ตามที่มอบอำนาจเท่านั้น แต่เมื่อการมอบอำนาจของจำเลยไม่เป็นผล หนังสือมอบอำนาจนั้นก็อันหมด ประโยชน์แก่โจทก์ร่วมแล้ว จำเลยผู้เป็นเจ้าของย่อมจะฉีกหรือทำลายเสียได้ การที่จะอ้างว่าที่จำเลยฉีกทำลายเสียทำ ให้โจทก์ร่วมเสียหายนั้นหาได้ไม่ เพราะแม้ในหนังสือมอบอำนาจนั้นจะมีข้อความถึงการรับเงินด้วย ก็อาจใช้ยื่น จำเลยไม่ได้เพราะจำเลยไม่รับรองว่าถูกต้อง

ในการมอบอำนาจนั้น จะมีจำนวนผู้รับมอบอำนาจมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ ในการมอบอำนาจของตัวการที่อยู่ ต่างประเทศที่มอบอำนาจให้คนไทยมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป มักจะใช้คำว่า และ/หรือ ดังนั้นจะต้องถือว่าจำนวนคน ที่รับมอบอำนาจนั้นมีมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป

คำพิพากษาฎีกาที่ 7275/2543 ใบมอบอำนาจให้ฟ้องคดี มีข้อความว่า "โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า บริษัท น. โดย ท. กรรมการผู้มีอำนาจ ขอมอบอำนาจให้ ก. และ / หรือ ข. เป็นผู้รับมอบอำนาจ โดยให้มีอำนาจยื่นฟ้องและ ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาต่อศาลที่มีอำนาจกับบริษัท อ. ธนาคาร ก. และ ส. จนคดีถึงที่สุด และ ในการนี้ให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจ ดังต่อไปนี้? เป็นการมอบอำนาจให้มีอำนาจกระทำการได้หลายครั้ง กล่าวคือ ฟ้องคดีแพ่งได้หลายคดี และยังฟ้องคดีอาญาได้อีกหลายคดีทั้งผู้ถูกฟ้องที่ระบุไว้ 3 ราย อาจถูกฟ้องแยกคดีจากกัน ได้ด้วย ในส่วนของผู้รับมอบอำนาจมี 2 คน เชื่อมด้วยสันธาน "และ / หรือ" จึงอยู่ในบังคับทั้งข้อ 7 (ข) และ (ค) แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ต้องปิดแสตมป์ ตามข้อ 7 (ค) ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่า คำนวณได้เป็นเงิน 60 บาท โจทก์ ปิดแสตมป์มาเพียง 30 บาท โจทก์จึงใช้ใบมอบอำนาจฉบับนี้เป็นหลักฐานในคดีนี้ไม่ได้ ตามความในประมวล รัษฎากร มาตรา 118

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 804 บัญญัติว่า “ ถ้าในสัญญาอันเดียวกัน ตัวการคนเดียวตั้ง ตัวแทนหลายคนเพื่อแก่การอันเดียวกันไซ้ร้ ทำนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าตัวแทนจะต่างคนต่างทำกรนั้น ๆ แยกกัน ไม่ได้ ” ดังนั้นในกรณีหนังสือมอบอำนาจตั้งตัวแทนโดยมีคำว่า และ/หรือ นั้น ตัวแทนคนใดคนหนึ่งจะดำเนินการ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแทนผู้มอบอำนาจก็ได้

เอกสารประกอบการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น จะต้องมียกเอกสารประกอบการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หลายท่านว่า ทำไมจะต้องมียกเอกสารประกอบ ผู้เขียนขอเรียนว่า แต่เดิมการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในสมัยที่ใช้กฎหมายเก่าคือ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช 2474 นั้น เอกสารประกอบการขอจดทะเบียนไม่มี มีแต่เพียงยื่นแบบคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเท่านั้น แต่ต่อมาเกิดมีการยื่นขอจดทะเบียนโดยไม่สุจริต กล่าวคือไปเอาเครื่องหมายการค้าของบุคคลมาขึ้นขอจดทะเบียน การที่ไม่มีเอกสารประกอบการขอจดทะเบียนทำให้เกิดปัญหาเมื่อเวลาฟ้องคดีกัน หากตัวบุคคลผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่พบ ไม่มีตัวตนจริง ๆ บ้าง สร้างความเดือนร้อนผู้ที่สุจริตในการขอจดทะเบียน บางกรณีไปยื่นคำคัดค้านการจดทะเบียน เพื่อถ่วงเวลาการจดทะเบียน สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ขอจดทะเบียนที่สุจริตเนื่องจากหาตัวบุคคลผู้คัดค้านไม่พบ ดังนั้นความจำเป็นจะต้องมีเอกสารประกอบเพื่อแสดงว่าผู้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้นมีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เรื่องผู้ที่จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้นั้น จะต้องมียกสภาพเป็นบุคคลนั้น กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เคยหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีคำวินิจฉัยที่ 318/2542 วินิจฉัยไว้แล้วดังนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกาที่ 318/2542 ที่ได้วินิจฉัยว่าในกรณีของสำนักจุฬาราชมนตรีที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายรับรอง ฮาลาล นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักจุฬาราชมนตรีมิได้เป็นนิติบุคคล และหากกรมทรัพย์สินทางปัญญารู้ว่า สำนักจุฬาราชมนตรีเป็นบุคคลธรรมดา กรมทรัพย์สินทางปัญญาก็ควรต้องทราบว่าเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้รับจดทะเบียนนั้นเป็นบุคคลผู้ใด ซึ่งหากผู้ใดได้รับจดทะเบียน ผู้นั้นก็เป็นเจ้าของและเมื่อเจ้าของตายลง สิทธิในเครื่องหมายรับรองก็จะสิ้นไป แต่ในเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) เห็นว่า สำนักจุฬาราชมนตรีมิอาจถือได้ว่าเป็นบุคคลธรรมดา และเมื่อสำนักจุฬาราชมนตรีมิใช่นิติบุคคลและมีใช้บุคคลธรรมดา จึงไม่มีสภาพบุคคล การจดทะเบียนให้สำนักจุฬาราชมนตรีมีสิทธิในเครื่องหมายรับรองจึงไม่เป็นการถูกต้องตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

กฎกระทรวง (พ.ศ.2535) ข้อ 10 กำหนดว่า “การขอจดทะเบียน ให้ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมแนบเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาคำขอ จำนวน 5 ฉบับ
- (2) บัตรประจำตัว ”

ดังนั้น การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในขณะนี้ จึงจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียน 1 ฉบับ โดยส่งสำเนาคำขอจดทะเบียนนั้นเพิ่มอีก 5 ฉบับ รวมเป็นยื่นแบบคำขอจดทะเบียน 6 ฉบับ พร้อมทั้งแนบหลักฐานประจำตัวบุคคล คือบัตรประจำตัว

ตามกฎหมายแพ่ง (พ.ศ.2535) ข้อ 3 ได้กำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่ต้องแนบบัตรประจำตัวประกอบคำขอ

(1) ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา อาจใช้ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่น ๆ ที่ทางราชการออกให้ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทางก็ได้

(2) ถ้าเป็นนิติบุคคล ให้ใช้หนังสือรับรองนิติบุคคลซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน โดยมีคำรับรองของผู้มีอำนาจให้คำรับรองตามกฎหมายไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองนั้น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นิติบุคคลที่จัดตั้งตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งได้ส่งเอกสารตาม ข้อ 5 โดยมีการระบุข้อความรับรองการเป็นนิติบุคคลในต่างประเทศไว้ด้วยแล้ว ”

ฉะนั้น บุคคลที่จะยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น แบ่งเป็น 2 กรณีคือ

ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา จะต้องแนบบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลนั้น ๆ หรือสำเนาบัตรประจำตัวอื่น ๆ ที่ทางราชการออกให้ เช่น สำเนาใบขับขี่รถยนต์ หรือจะเป็นสำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทางก็ได้ ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนเป็นคนต่างประเทศหรือคนต่างด้าว

ในกรณีที่บุคคลที่อยู่ต่างประเทศ ประสงค์จะจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย อาจเดินทางเข้ามาในประเทศไทยชั่วคราวเพื่อยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าก็ได้ โดยแนบส่งสำเนาหนังสือเดินทาง หรือสำเนาหนังสือรับรองถิ่นที่อยู่ชั่วคราว หรือหลักฐานอื่นที่แสดงให้เห็นนายทะเบียนเห็นว่าในขณะนั้นผู้นั้นได้เข้ามาในประเทศไทยจริง เพื่อประกอบคำขอจดทะเบียนได้

ถ้าเป็นนิติบุคคล การดำเนินการใด ๆ ของนิติบุคคล จะกระทำโดยผ่านทางผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ซึ่งในการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จะต้องระบุผู้ที่มีอำนาจดำเนินการแทนนิติบุคคลไว้ในทะเบียนนิติบุคคลนั้น ๆ ซึ่งถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้แทนของนิติบุคคล ก็คือ ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือถ้าเป็นบริษัทจำกัด ผู้แทนของนิติบุคคลก็คือ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจดำเนินการแทนบริษัท ซึ่งบุคคลผู้เป็น ผู้แทนของนิติบุคคล จะปรากฏรายชื่ออยู่ในหนังสือรับรองนิติบุคคล ซึ่งนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จะเป็นผู้ออกหนังสือรับรองนิติบุคคลให้

หนังสือรับรองนิติบุคคลที่ใช้ประกอบการจดทะเบียน จะต้องเป็นหนังสือรับรองฉบับปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่มีอำนาจออกหนังสือรับรองนั้นให้คำรับรองไว้ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองนั้น นั่นคือ อายุหนังสือรับรองที่จะใช้ประกอบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต้องเป็นหนังสือรับรองที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทออกให้ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองในขณะที่ยื่นคำขอจดทะเบียน

กรณีที่เป็นิติบุคคลที่จดทะเบียนไว้ต่างประเทศ กรณีนี้กฎหมาย (พ.ศ.2535) ข้อ 3 (2) ำหนด ยกเว้นไม่ต้องส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลก็ได้ ถ้าหากว่าเป็นกรณีตามกฎหมาย (พ.ศ.2535) ข้อ 5 คือมีการตั้ง

ตัวแทนในต่างประเทศ และได้ส่งหนังสือมอบอำนาจโดยบุคคลตามที่ระบุไว้ในข้อ 5 ได้ระบุข้อความรับรองการเป็นนิติบุคคลในต่างประเทศไว้ด้วย

โดยเหตุนี้ ถ้าเป็นนิติบุคคลต่างประเทศของจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย โดยหลักการแล้ว ก็จะต้องส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับปัจจุบัน ซึ่งผู้มีอำนาจตามกฎหมายรับรองไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกหนังสือรับรองนั้น แต่ถ้าจะไม่ส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลก็ได้ แต่หนังสือมอบอำนาจที่ทำขึ้นในต่างประเทศนั้น ผู้ที่มีอำนาจรับรองลายมือชื่อ จะต้องรับรองการเป็นนิติบุคคลในต่างประเทศนั้นไว้ในหนังสือมอบอำนาจนั้นด้วย

การมอบอำนาจของผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น นอกจากผู้จดทะเบียนจะเป็นผู้ที่ไปยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าด้วยตนเองแล้ว อาจมอบอำนาจให้บุคคลใด ๆ ไปยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแทนตนเองก็ได้ ซึ่งการมอบอำนาจนั้น ผู้รับมอบอำนาจอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ และผู้รับมอบอำนาจย่อมมีอำนาจลงลายมือชื่อของตนในการดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจได้ การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนได้ในฐานะผู้รับมอบอำนาจ โดยไม่จำเป็นต้องให้บุคคลผู้มอบอำนาจลงลายมือชื่อ แต่การลงชื่อในกรณีนี้ ผู้รับมอบอำนาจจะต้องลงชื่อของตนเองไม่ใช่ลงลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 755/2502 ตามธรรมนูญบุคคลย่อมตั้งตัวแทนตนได้เสมอ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษทำนองว่า ให้ต้องกระทำด้วยตนเองหรือตามสภาพไม่เปิดช่องให้มอบอำนาจจัดการแทนกันได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 890/2503 ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือนิติบุคคลธรรมดา ย่อมมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแทนได้ เมื่อผู้เสียหายมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแล้ว ผู้ที่รับมอบอำนาจก็ย่อมลงชื่อในฟ้องแทนโจทก์ได้ ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 ข้อ (7)

การมอบอำนาจให้ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า อาจแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การมอบอำนาจทั่วไป

การมอบอำนาจทั่วไป เป็นการมอบอำนาจที่ตัวแทนหรือผู้รับมอบอำนาจจะทำกิจใด ๆ ในทางจัดการแทนตัวการหรือผู้มอบอำนาจได้ทุกอย่าง ยกเว้นกิจการต่อไปนี้ซึ่งตัวแทนจะทำไม่ได้คือ

- 1.1 ขายหรือจำนองอสังหาริมทรัพย์
- 1.2 ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์กว่าสามปีขึ้นไป
- 1.3 ให้
- 1.4 ประนีประนอมยอมความ

1.5 ยื่นฟ้องคดีต่อศาล

1.6 มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1305/2511 จำเลยเป็นตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไป ไม่มีการมอบอำนาจโดยชัดแจ้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 801 จึงไม่มีอำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความให้เป็นการผูกพันตัวการ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2526/2520 การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 851 บัญญัติว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนให้ไปทำสัญญาประนีประนอมยอมความ จึงต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 300/2515 หนังสือมอบอำนาจระบุให้อำนาจตัวแทนทำกิจการแทนตัวการไว้หลายอย่าง และให้ยื่นฟ้องต่อศาลเกี่ยวกับทรัพย์สินของตัวการได้ด้วย ดังนั้นตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจนั้นย่อมมีอำนาจฟ้องคดีแทนตัวการได้ หากต้องมีการมอบอำนาจกันเฉพาะเรื่องเฉพาะรายไม่

ที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 801 บัญญัติว่า ตัวแทนได้รับมอบอำนาจทั่วไปไม่อาจยื่นฟ้องต่อศาลได้นั้น มีความแต่เพียงว่า หากการมอบอำนาจมิได้ระบุไว้ว่าให้ตัวแทนยื่นฟ้องต่อศาลแทนตัวการ ตัวแทนก็ไม่อาจยื่นฟ้องได้

2. การมอบอำนาจเฉพาะการ

ตามมาตรา 800 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ถ้าตัวแทนได้รับมอบอำนาจแต่เฉพาะการ ท่านว่าจะทำการแทนตัวการได้แต่เพียงในสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้กิจอันเขาได้มอบหมายแก่ตนนั้นสำเร็จลุล่วงไป” ดังนั้น ตัวแทนรับมอบอำนาจเฉพาะการ จึงหมายถึงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำการแทนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ³ เมื่อตัวแทนเฉพาะการกระทำการดังกล่าวเสร็จสิ้นไป การเป็นตัวแทนสิ้นสุดลงทันที

ในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น จะพบว่ามีกรณีตัวแทนเฉพาะการมากในเรื่องการรับโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้า การขอต่ออายุทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งเมื่อนายทะเบียนจดทะเบียนโอนเครื่องหมายการค้าหรือต่ออายุทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ความเป็นตัวแทนเฉพาะการจะสิ้นสุดลงทันที ตัวแทนที่ได้จดทะเบียนไว้อยู่แต่เดิมยังคงเป็นตัวแทนอยู่เฉพาะกรณีการต่ออายุ

³ คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า จ้างทำของ รับขน โดย รศ.จักรพงษ์ เล็กสกุลไทย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 20

แต่สำหรับการโอนสิทธิเครื่องหมายการค้ากลับมีปัญหาเพราะเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้ว การเป็นตัวแทนเฉพาะการของผู้รับโอนจะสิ้นสุดสภาพไปเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนโอนเครื่องหมาย ฉะนั้นเครื่องหมายการค้าที่โอนนั้นอาจถูกเพิกถอนตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 มาตรา 59 วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วหรือตัวแทนเลิกตั้งสำนักงานหรือสถานที่ที่ได้จดทะเบียนไว้ในประเทศไทยแล้ว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า” ทางปฏิบัตินายทะเบียนจะสั่งให้ระบุชื่อบุคคลและสถานที่อยู่ของบุคคลที่นายทะเบียนจะติดต่อด้วยแทนคำว่าตัวแทนเฉพาะการ

ข้อสังเกต 1. ตัวแทนเฉพาะการจะขอจดทะเบียนยกเลิกการเป็นตัวแทนทั่วไปที่ตัวการได้เคยแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นตัวแทนทั่วไปไม่ได้ เพราะความเป็นตัวแทนจะสิ้นสุดลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 826 กล่าวคือ ตัวการถอนการเป็นตัวแทน หรือตัวแทนยกเลิกการเป็นตัวแทน หรือคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย ตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือล้มละลาย นอกจากนั้น

2. เมื่อรับจดทะเบียนโอนเครื่องหมายการค้าที่ยื่นขอจดทะเบียนโอนโดยตัวแทนเฉพาะการของผู้รับโอนแล้ว ความเป็นตัวแทนทั่วไปของผู้โอนเดิมย่อมสิ้นสุดลงไป ผู้ขอจดทะเบียนบางรายยังมีความเข้าใจผิดว่า ตัวแทนทั่วไปของผู้โอนเป็นตัวแทนของผู้รับโอนด้วย เว้นแต่ผู้รับโอนจะได้แต่งตั้งให้บุคคลนั้นเป็นตัวแทนทั่วไปแทนตัวแทนเฉพาะการ กรณีนี้ผู้รับโอนต้องยื่นคำร้องจดทะเบียนตั้งตัวแทนเช่นกัน

3. การเป็นตัวแทนเฉพาะการนั้น นายทะเบียนจะไม่บันทึกทางทะเบียนว่าใครเป็นตัวแทนเฉพาะ เพราะมิใช่ตัวแทนถาวรหรือตัวแทนทั่วไป อย่างไรก็ตามในกรณีที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้มีการแต่งตั้งตัวแทนเฉพาะการให้กระทำการใด ๆ ไว้ เช่น ให้ไปดำเนินการต่ออายุทะเบียนเครื่องหมายการค้า เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนต่ออายุทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้แล้ว ความเป็นตัวแทนเฉพาะการสิ้นสุดลง ผู้ที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้แต่งตั้งให้เป็นตัวแทนหรือผู้รับมอบอำนาจทั่วไปอยู่เดิมยังคงเป็นตัวแทนในทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ อยู่

4. ในบางกรณีตัวการมอบหมายให้ตัวแทนเฉพาะการในเรื่องเกี่ยวกับการรับโอนเครื่องหมายการค้าหรือการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า และยังมอบอำนาจให้มีการฟ้องร้องหรือดำเนินคดีใด ๆ ได้ ซึ่งแม้การมอบอำนาจนั้นจะเป็นการมอบอำนาจทั่วไปก็ตาม แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าถือว่าเป็นการมอบอำนาจเฉพาะการ

3. การมอบอำนาจช่วง

โดยปกติเมื่อมีการตั้งตัวแทนเกิดขึ้น มาตรา 808 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า ตัวแทนต้องทำการด้วยตนเอง เว้นแต่จะมีอำนาจใช้ตัวแทนช่วงทำการได้ ซึ่งคำว่า ตัวแทนช่วง นั้นหมายถึงบุคคลที่ตัวการ

มิได้แต่งตั้งให้กระทำการแทนตัวการโดยตรง แต่เป็นบุคคลที่ตัวแทนได้ใช้ให้ทำการแทนตัวการต่อไปอีกทอดหนึ่ง⁴

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 813 บัญญัติว่า “ตัวแทนผู้ใดตั้งตัวแทนช่วงตามที่ตัวการระบุตัวให้ตั้ง ท่านว่าตัวแทนผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบแต่เพียงในกรณีที่ตนได้รู้ว่าตัวแทนช่วงนั้นเป็นผู้ที่ไม่เหมาะแก่การ หรือเป็นผู้ที่ไม่สมควรไว้วางใจแล้วและมีได้แจ้งความนั้นให้ตัวการทราบหรือมิได้เลิกลอนตัวแทนช่วงนั้นเสียเอง ”

การจะตั้งตัวแทนช่วงหรือผู้รับมอบอำนาจช่วงได้นั้น ผู้มอบอำนาจหรือตัวการจะต้องระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจด้วยว่าให้ผู้มอบอำนาจหรือตัวแทนมีสิทธิตั้งตัวแทนช่วงหรือผู้รับมอบอำนาจช่วงได้ โดยจะระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจช่วงไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

การมอบอำนาจช่วงจะมีได้ก็โดยตัวแทนเป็นผู้มอบอำนาจช่วงเท่านั้น เมื่อมีการตั้งตัวแทนช่วงแล้ว มาตรา 814 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ตัวแทนช่วงย่อมรับผิดชอบโดยตรงต่อตัวการนั้นใด กลับกันก็เช่นนั้น” นั่นคือ ตัวแทนช่วงต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อตัวการเพราะถือว่าการที่ตัวแทนช่วงได้กระทำไป เป็นการกระทำ ตามที่ตัวการมอบหมายและผูกพันตัวการนั้น ๆ ส่วนตัวแทนเดิมก็หลุดพ้นความรับผิดชอบ ไม่ต้องตกเป็นคู่สัญญากับตัวแทนช่วงหรือตัวการ เพราะมีคนมาทำงานแทนแล้ว เว้นแต่ตัวแทนจะเป็นผู้มีส่วนผิดในการคัดเลือกตัวแทนช่วง⁵ แต่ถ้าหากตัวการมอบหมายเสียเอง ไม่ถือว่าเป็นการมอบอำนาจช่วง แต่เป็นการมอบอำนาจตั้งผู้มอบอำนาจเพิ่มเติม

การเป็นตัวแทนช่วงในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้นถือเป็นรายการทางทะเบียนเครื่องหมายการค้าอย่างหนึ่งซึ่งหากมีการแต่งตั้งตัวแทนช่วงไว้ นายทะเบียนจะบันทึกเป็นรายการทางทะเบียน ฉะนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนช่วง จะต้องจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนด้วย ทั้งนี้เป็นตัวแทนช่วงมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เฉกเช่นเดียวกับตัวแทนทั่วไป โดยบุคคลที่เป็นตัวแทนยังคงมีอำนาจที่จะไปดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ เนื่องจากการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น บางครั้งบุคคลผู้เป็นตัวแทนไม่อาจไปดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จึงได้มอบหมายให้ตัวแทนช่วงเป็นผู้ไปดำเนินการแทน

ตัวแทนช่วงจะแต่งตั้งตัวช่วงต่อไปอีกทอดหนึ่งได้หรือไม่

ในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการยื่นคำขอจดทะเบียนโดยบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ โดยเหตุนี้ บุคคลที่จะขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยจึงยื่นคำขอจด

⁴ ตัวแทนนายหน้า ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เอกจริยกร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7 หน้า 158

⁵ ตัวแทนนายหน้า ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เอกจริยกร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7 หน้า 38

ทะเบียนโดยผ่านสำนักงานกฎหมายที่การติดต่อกับสำนักงานกฎหมายในต่างประเทศ ซึ่งการมอบอำนาจจะผ่านโนตารีปับลิกรับรองบุคคลและอำนาจของบุคคลนั้น

ดังนั้นในบางครั้ง เมื่อมีการยื่นคำขอจดทะเบียนให้แก่บุคคลในประเทศไทย มักจะหลงลืมประเด็นในเรื่องการมอบอำนาจช่วง ยกตัวอย่าง บริษัท ABC จำกัด ซึ่งในการทำนิติกรรม จะต้องมีการลงนามของ นาย ก. และนาย ข. ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท จึงจะผูกพันบริษัท ได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ นาย ก. เป็นตัวแทนเพื่อจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นาย ก. ได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้บริษัท ด. จำกัด เป็นตัวแทนบริษัท ด. จำกัด ได้มอบอำนาจให้ นางสาว ร. เป็นตัวแทนช่วง กรณีนี้ถือว่านางสาว ร. ไม่ใช่ผู้รับมอบอำนาจช่วง เพราะ

1. นาย ก. เป็นตัวแทนของบริษัท ABC จำกัด ซึ่งผู้แทนของบริษัทคือกรรมการชื่อ นาย ก. และนาย ข. ในฐานะกรรมการได้ลงนาม
2. นาย ก. ได้มอบอำนาจให้บริษัท ด. จำกัด ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า บริษัท ด. จำกัด อยู่ในฐานะเป็นตัวแทนช่วง
3. การที่บริษัท ด. จำกัด ได้มอบอำนาจช่วงต่อให้แก่ นางสาว ร. อีกต่อหนึ่ง นางสาว ร. ไม่อยู่ในฐานะเป็นตัวแทนช่วงที่จะไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ ดังนั้น เอกสารการจดทะเบียนที่ลงนามโดยนางสาว ร. จึงไม่ผูกพันตัวการที่มอบอำนาจ

เรื่องนี้ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เอกจริยกร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กล่าวไว้ในหนังสือตัวแทนนายหน้า พิมพ์ครั้งที่ 7 หน้าที่ 157 เห็นว่า ตัวแทนช่วงจะไปตั้งตัวแทนช่วงอีกทอดหนึ่งให้กระทำการแทนตนไม่ได้ เช่นทำไปมอบอำนาจให้เขามีอำนาจแต่งตั้งผู้รับมอบอำนาจช่วงให้ฟ้องความได้ ดังนี้ เมื่อผู้รับมอบอำนาจได้แต่งตั้งผู้รับมอบอำนาจช่วงเพื่อฟ้องคดีแล้ว ผู้รับมอบอำนาจช่วงจะมอบอำนาจช่วงให้แก่บุคคลอื่นต่อไปในการฟ้องคดียัง ศาลอีกต่อหนึ่งนั้นย่อมอยู่นอกเขตไปมอบอำนาจดังกล่าวแล้ว ผู้รับมอบอำนาจช่วงคนหลังนี้จึงไม่มีอำนาจที่จะฟ้องคดีได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1116 – 1117/2495 (ญ))

ดังนั้นในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ถ้าปรากฏว่า มีการมอบอำนาจช่วงต่อไปอีกทอดหนึ่ง ผู้เขียนจะสั่งให้ส่งหนังสือมอบอำนาจจากตัวการแต่งตั้งตัวแทนช่วงคนสุดท้าย หรือให้ตัวการให้คำสัตย์บันรรับรองการกระทำของตัวแทนช่วงคนสุดท้ายนั้น และให้แก้ไขข้อความการจดทะเบียนการเป็นตัวแทนในคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใหม่ให้ถูกต้องด้วย

การระบุระยะเวลามอบอำนาจในหนังสือมอบอำนาจ

ในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้น ผู้เขียนพบว่า ระยะเวลาในการทำหนังสือมอบอำนาจและระยะเวลาในการนำหนังสือมอบอำนาจไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น บางครั้งห่างกันเป็นระยะเวลากว่าหนึ่งปีก็เคยพบ จึงมักจะได้รับคำถามอยู่เสมอว่าหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวนี้จะใช้ได้หรือไม่

การทำหนังสือมอบอำนาจกันไว้ล่วงหน้านั้น ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย จึงย่อมสามารถที่จะกระทำได้ ตราบใดที่หนังสือมอบอำนาจนั้นยังมิได้มีการยกเลิกหรือสิ้นสุดการเป็นผู้รับมอบ อำนาจกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4397/2530 หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้อง ไม่จำเป็นต้องระบุว่าให้ร้องทุกข์ก็คดี และไม่จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาการมอบอำนาจไว้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9695/2539 ผู้ใดจะมอบอำนาจไว้ล่วงหน้าให้แก่บุคคลเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนตนซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายย่อมสามารถจะทำได้ การมอบอำนาจให้แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีความผิดเกี่ยวกับเช็คแก่พนักงานสอบสวน เป็นการมอบอำนาจให้กระทำการอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายแม้ในขณะที่มอบอำนาจความผิดยังไม่เกิด ผู้มอบอำนาจก็สามารถมอบอำนาจไว้ก่อนได้

แต่ในกรณีที่มีการมอบอำนาจแทนนิติบุคคลก่อนที่นิติบุคคลนั้นจะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ศาลฎีกาท่านถือว่าได้มีการมอบอำนาจกันในนามของนิติบุคคลนั้นแล้วด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7421/2538 ขณะโจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 2 ร่วมกับจำเลยที่ 1 ดูแลรักษาความปลอดภัยในศูนย์การค้าห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยที่ 1 ยังไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล โดยจำเลยที่ 1 จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหลังจากมีการมอบอำนาจแล้ว 4 วัน และตามหนังสือมอบอำนาจมีตราของห้างจำเลยที่ 1 ประทับไว้ที่ลายมือชื่อของจำเลยที่ 2 แสดงว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 ร่วมดำเนินการกับจำเลยที่ 2 ด้วย มิใช่เป็นเรื่องมอบอำนาจระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 โดยเฉพาะเท่านั้น

การมอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจจะต้องลงลายมือชื่อของตนในหนังสือมอบอำนาจ

การมอบอำนาจ คือการให้ตัวแทนมีอำนาจทำการแทนตัวการนั้นเอง และการแต่งตั้งตัวแทนนั้นจะแต่งตั้งโดยเปิดเผยหรือโดยปริยายก็ได้ (มาตรา 797 วรรคสอง) และกิจการใดที่กฎหมายบัญญัติว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนก็ต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย การที่ทำหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือย่อมหมายถึงหนังสือหรือหลักฐานอันมีลายมือชื่อของผู้เป็นตัวการซึ่งเป็นผู้แต่งตั้ง (มาตรา 9) ส่วนสำหรับตัวแทนหรือผู้รับมอบนั้นหากมีกฎหมายใดบังคับให้ต้องลงนามด้วยไม่

จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 851 – 852/2499 ที่กล่าวไว้ข้างต้น ได้พิพากษาไว้แล้วว่าสำหรับตัวแทนหรือผู้รับมอบนั้นหากมีกฎหมายใดบังคับให้ต้องลงนามด้วยไม่ นั้น ก็ได้ข้อสรุปว่า ในหนังสือมอบอำนาจนั้นบุคคลผู้เป็นตัวแทนหรือผู้รับมอบอำนาจจะไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจก็ได้ ถ้าตนเองยอมรับการเป็นตัวแทนหนังสือมอบ อำนาจดังกล่าวก็ยังเป็นหนังสือมอบอำนาจที่สมบูรณ์ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 1058/2520 การมอบอำนาจให้ฟ้องคดี เมื่อโจทก์ได้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อโจทก์ผู้มอบอำนาจแล้ว ย่อมสมบูรณ์หาจำต้องลงชื่อผู้รับมอบอำนาจอีกชั้นหนึ่งไม่

การมอบอำนาจจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต้องทำเป็นหนังสือ

มีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้ที่ไม่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนเป็นบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลที่เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือมิใช่เป็นตัวแทนหรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อขอทราบผลของการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือเพื่อไปติดต่อกับแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งจะไม่ได้รับความสะดวกเพราะมิใช่บุคคลที่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเหล่านั้น ยกเว้นกรณีขอตรวจสอบเอกสารหรือทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือขอหนังสือรับรองการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 มาตรา 9 วรรค 2 บัญญัติว่า “คำขอจดทะเบียนหนึ่งฉบับ จะขอจดทะเบียนสำหรับสินค้าต่างจำพวกกันมิได้” ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ.2534) ข้อ 2 กำหนดว่า “บรรดาคำขอต้องใช้แบบพิมพ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดพิมพ์ขึ้น” ซึ่งหมายความว่า การยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องทำเป็นหนังสือ ฉะนั้นการมอบอำนาจให้ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ก็จะต้องทำเป็นหนังสือด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 798 ซึ่งบัญญัติว่า “กิจการอันใดท่านบังคับไว้โดยกฎหมายว่าต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการนั้นก็ต้องทำเป็นหนังสือด้วย

กิจการอันใดท่านบังคับไว้ว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้นก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

ฉะนั้น เมื่อการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะต้องยื่นแบบคำขอจดทะเบียนเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด ดังนั้น การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นตัวแทนไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย ซึ่งจะต้องระบุชื่อตัวแทน สัญชาติ และที่อยู่ไว้ในคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ด้วย

ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจลงลายมือชื่อของตนแทนการลงลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ

ผู้เขียนเคยลงไปช่วยงานติดต่อประชาชนเพื่อรับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เคยพบว่าในการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น บางกรณีจะต้องมีการตกเติมข้อความบางประการในคำขอจดทะเบียน ผู้ที่รับมอบอำนาจมาแทนที่จะลงชื่อของตนเอง กลับลงลายมือชื่อเป็นชื่อของผู้มอบอำนาจ โดยอ้างว่าได้รับมอบอำนาจมาแล้ว ซึ่งถือว่าไม่ถูกต้อง เพราะในการดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจนั้น ผู้รับมอบอำนาจสามารถที่จะลงลายมือชื่อของตนเองในการทำนิติกรรมใด ๆ แทนผู้มอบอำนาจได้โดยไม่ต้องให้ผู้มอบอำนาจลงลายมือชื่ออีก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 890/2503 ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาย่อมมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแทนได้ เมื่อผู้เสียหายมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแล้ว ผู้ที่รับมอบอำนาจก็ย่อมลงชื่อในฟ้องแทนโจทก์ได้ ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 ข้อ (7)

นอกจากนั้น การที่ผู้รับมอบอำนาจได้กระทำให้แทนผู้มอบอำนาจโดยการลงชื่อในสัญญาตามที่ได้รับมอบอำนาจนั้น ผู้รับมอบอำนาจย่อมลงชื่อในสัญญาได้โดยไม่จำเป็นต้องระบุในสัญญาว่าเป็นการทำสัญญาในฐานะเป็นตัวแทนอีก

พยานที่ลงชื่อในหนังสือมอบอำนาจต้องเป็นพยานที่รู้เห็นการมอบอำนาจ

ในการลงนามในเอกสารหนังสือมอบอำนาจนั้น ผู้เขียนเคยพบบ่อย ๆ ว่า หนังสือมอบอำนาจที่ส่งพร้อมกับคำขอจดทะเบียนนั้น บางกรณีไม่มีพยานลงนามเป็นพยานรับรองการทำเอกสารนั้น ซึ่งตามแบบพิมพ์ที่กรมทรัพย์สันทางปัญญาได้กำหนดรูปแบบฟอร์มหนังสือมอบอำนาจไว้มีชื่อให้พยานลงลายมือชื่อไว้ด้วย ซึ่งพยานที่ไปลงชื่อเป็นพยานจะต้องเป็นพยานที่รู้เห็นเหตุการณ์ในการทำเอกสารหนังสือมอบอำนาจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 75/2494 การลงชื่อรับรองลายพิมพ์นิ้วมือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 9 ในใบมอบฉันทะให้โอนที่ดิน (ยกให้) นั้น พยานผู้ลงชื่อจะต้องรู้เห็นในการพิมพ์ลายนิ้วมือ มิฉะนั้นจะเรียกว่าเป็นการรับรองลายพิมพ์นิ้วมือตามกฎหมายหาได้ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1844 – 1845/2531 เจ้ามรดกยกที่นาพิพาทให้โจทก์ โดยทำหนังสือมอบอำนาจให้ไปจดทะเบียนโอนที่อำเภอ หนังสือมอบอำนาจมีลายพิมพ์นิ้วมือของเจ้ามรดก แต่เจ้ามรดกผู้มอบอำนาจมิได้พิมพ์ลายนิ้วมือต่อหน้าพยาน การรับรองลายพิมพ์นิ้วมือจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งเจ้ามรดกมิได้พิมพ์ลายนิ้วมือต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำนิติกรรม การมอบอำนาจและการทำนิติกรรมโอนที่นาพิพาทให้แก่โจทก์จึงไม่ชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1434/2545 บทบัญญัติมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ได้บังคับว่าผู้มอบอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจหรือพยานผู้รู้เห็น จะต้องลงชื่อเมื่อใด ดังนั้นแม้ผู้มอบอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจหรือพยานผู้รู้เห็นจะลงลายมือชื่อภายหลังที่ได้มีการมอบอำนาจกัน ก็ไม่ทำให้การมอบอำนาจเสียไป

ผู้มอบอำนาจต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถตามกฎหมาย

บุคคลที่จะขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จะต้องเป็นบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมาย และจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1574/2524 หนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีแทนลูกจ้างซึ่งทำไว้ก่อนตั้งศาลแรงงาน ผู้รับมอบอำนาจนำมาฟ้องคดีต่อศาลแรงงานก็ได้ และฟ้องเรียกค่าจ้าง ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเครื่องบิน

ไปกลับตามสัญญาได้ เมื่อจำเลยมิได้พิสูจน์ให้เห็นว่าผู้มอบอำนาจตาย ไร้ความสามารถหรือล้มละลาย ก็ไม่มีเหตุที่จะไม่รับฟังใบมอบอำนาจนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 566/2527 ไม่มีกฎหมายบังคับว่าถ้าผู้มอบอำนาจให้ฟ้องคดีอายุ 80 ปีเศษต้องให้เจ้าหน้าที่อำเภอรับรองสติสัมปชัญญะของผู้มอบอำนาจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4515 – 4516/2533 ข้อกฎหมายที่โจทก์ยกขึ้นอ้างอิงในชั้นฎีกาว่า การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของจำเลยไม่ชอบ เพราะจำเลยอายุเกิน 70 ปีแล้ว แต่ไม่มีผู้รับรองว่าจำเลยยังมีสติรู้ผิดชอบนั้นเป็นข้อกฎหมายที่มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลอุทธรณ์ แม้จำเลยอาจยกขึ้นฎีกาได้เนื่องจากเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าข้อกฎหมายดังกล่าวมิใช่ข้อกฎหมายที่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 249 วรรคแรก ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับวินิจฉัย

ผู้รับมอบอำนาจต้องมีใช้คนต่างด้าว

บุคคลที่เป็นตัวแทนหรือผู้รับมอบอำนาจให้ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จะต้องมิใช่คนต่างด้าว เพราะการเป็นตัวแทนนั้น ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 มาตรา 8 (3) บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”⁶

ตามบัญชีสาม ข้อ (11) ได้กำหนดให้การทำกิจการนายหน้าตัวแทนเป็นธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

ดังนั้น การตั้งตัวแทนหรือมอบอำนาจให้คนต่างด้าวเป็นตัวแทนไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จะทำได้โดยผู้รับมอบอำนาจจะต้องส่งหนังสืออนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แนบไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าด้วย

⁶ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า คนต่างด้าว หมายความว่า

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้
 - (ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น
 - (ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)
- (4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนใหญ่เมื่อผู้เขียนขอให้ส่งเอกสารประกอบดังกล่าว ผู้จดทะเบียนจะขอส่งหนังสือมอบอำนาจฉบับใหม่โดยตัดชื่อคนต่างด้าวที่ออกไป เพราะโทษของการประกอบธุรกิจการเป็นตัวแทนโดยไม่ได้รับอนุญาต ๑ นั้น มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ.2542 กำหนดไว้ให้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการหรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ผู้รับมอบอำนาจต้องมีสภาพเป็นบุคคลและมีความสามารถตามกฎหมาย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 799 บัญญัติว่า “ตัวการคนใดใช้บุคคลผู้ไร้ความสามารถเป็นตัวแทน ท่านว่าตัวการคนนั้นย่อมต้องผูกพันในกิจการที่ตัวแทนกระทำ” ผู้เขียนเคยพบว่า มีการมอบอำนาจให้ผู้เยาว์เป็นตัวแทน ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งกรณีนี้ผู้เขียนไม่ได้เรียกให้ส่งหนังสือยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมเหมือนเช่นผู้เยาว์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในนามของตนเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ 598/2506 ยายยกที่ดินให้หลาน โดยทำใบมอบอำนาจให้หลานไปทำนิติกรรมแทน แม้หลานนั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะ ก็เป็นผู้รับมอบอำนาจได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 369/2530 แม้ผู้รับมอบอำนาจให้ฟ้องคดีเป็นหญิงมีสามี แต่การฟ้องคดีได้เกี่ยวกับสินสมรสและไม่ได้ก่อให้เกิดภาระติดพันสินสมรสระหว่างผู้รับมอบอำนาจกับสามี จึงไม่เป็นการจัดการสินสมรส ผู้รับมอบอำนาจไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสามี

การมอบอำนาจของนิติบุคคล

นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และนิติบุคคลตามกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่ บริษัทมหาชนจำกัด มูลนิธิ สมาคม บรรษัท จะมีดำเนินการแทนนิติบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นผู้แทนของนิติบุคคลดำเนินการตามที่ข้อบังคับของนิติบุคคลนั้นกำหนดไว้ ซึ่งถ้าเป็นการมอบอำนาจโดยนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย เอกสารสำคัญที่จะต้องใช้ประกอบคือ หนังสือรับรองนิติบุคคล ซึ่งนายทะเบียนออกให้ไม่เกิน 6 เดือน

ในหนังสือรับรองนิติบุคคลจะมีข้อความโดยย่อที่นายทะเบียนระบุไว้ว่า ใครผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล จะต้องประทับตราของนิติบุคคลหรือไม่ ซึ่งดำเนินการของนิติบุคคลหรือการมอบอำนาจในนามนิติบุคคลจะต้องกระทำโดยผู้แทนของนิติบุคคลดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ 610/2515 หุ้นส่วนที่ไม่ใช่ผู้จัดการหรือผู้แทนของห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งเป็นนิติบุคคล ย่อมไม่มีอำนาจร้องทุกข์แทนห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 3362/2532 การเป็นกรรมการบริษัทเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว กรรมการจึงต้องกระทำการด้วยตนเอง จะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนตนในฐานะกรรมการบริษัทหาได้ไม่ เมื่อข้อบังคับของโจทก์ระบุว่าการซึ่งลงลายมือชื่อผูกพันบริษัทโจทก์คือ นาง ก. ลงลายมือชื่อร่วมกับนาย ข. ดังนั้นการที่นาง ก. ลงลายมือชื่อในนามตนเองและลงลายมือชื่อในฐานะตัวแทนผู้รับมอบอำนาจจากนาย ข. ในคำฟ้อง จึงไม่มีผลผูกพันบริษัทโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ 1306/2533 โจทก์มีตัวผู้รับมอบอำนาจมาสืบประกอบสำเนาทะเบียนรับรองการจัดตั้งบริษัทโจทก์โดยนายทะเบียนบริษัทเมืองฮ่องกงและมีโนตารีปบลิคเมืองฮ่องกงรับรองสำเนาทะเบียนรับรองดังกล่าวและมีหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ให้ ป. ดำเนินคดีแทน โดยมีคำรับรองของโนตารีปบลิคเมืองฮ่องกงและกงสุลแห่งประเทศไทยว่า จ. และ อ. กรรมการบริษัทโจทก์ได้ลงนามอย่างเป็นทางการในหนังสือมอบอำนาจและเป็นลายมือชื่อที่แท้จริงของ จ. และ อ. จึงเชื่อได้ว่าบริษัทโจทก์ได้มอบอำนาจให้ ป. ดำเนินคดีนี้จริง หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 47

คำพิพากษาฎีกาที่ 1493/2540 การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1144, 1158 และ 1164 เป็นการมอบอำนาจของกรรมการบริษัทที่มอบอำนาจของกรรมการเองให้แก่ผู้อื่น ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบอำนาจเช่นนั้นต้องเป็นผู้จัดการหรืออนุกรรมการซึ่งตั้งจากผู้เป็นกรรมการบริษัทด้วยกัน

แต่การมอบอำนาจให้กระทำการแทนบริษัท เช่น การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีแทนบริษัทในคดีนี้ โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ย่อมมีสิทธิฟ้องคดีด้วยตนเองหรือโดยมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาฟ้องคดีแทน และในกรณีที่โจทก์มอบอำนาจให้บุคคลอื่นฟ้องคดีแทน การมอบอำนาจนั้นย่อมต้องกระทำโดยกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ ซึ่งจะมอบอำนาจเช่นนั้นให้แก่บุคคลใดก็ได้ เว้นแต่โจทก์มีข้อบังคับกำหนดเกี่ยวกับการมอบอำนาจเช่นนั้นไว้เป็นพิเศษว่าต้องมอบให้แก่บุคคลประเภทใดโดยเฉพาะ จึงจะต้องกระทำให้อยู่ต้องตามข้อบังคับนั้นด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ 989/2543 กรรมการเป็นผู้แทนและเป็นผู้แสดงออกซึ่งความประสงค์ของบริษัท มีอำนาจหน้าที่กระทำการในนามของบริษัทภายในอำนาจของตน และถือว่าเป็นการกระทำของบริษัทเอง ไม่ใช่ผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทหรือบริษัทเป็นผู้สั่งการให้ทำ จึงไม่ถูกจำกัดอำนาจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 801

การมอบอำนาจโดยผู้ที่ไม่ใช่ผู้แทนของนิติบุคคล

การมอบอำนาจโดยนิติบุคคลนั้น ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หุ้นส่วนผู้จัดการเท่านั้นที่เป็นผู้แทนของนิติบุคคลนั้น กรณีถ้าเป็นบริษัทจำกัด กรรมการหรือผู้ที่เป็นกรรมการตามที่หนังสือรับรองระบุไว้เป็นผู้แทนนิติบุคคลที่ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจ การมอบอำนาจของนิติบุคคลโดยผู้ที่ไม่ใช่ผู้แทนของนิติบุคคลหรือไม่ครบจำนวนผู้แทนที่มีอำนาจลงชื่อ ถือว่าไม่ผูกพันนิติบุคคลนั้น ๆ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2402/2532 หนังสือมอบอำนาจระบุว่า บริษัทโจทก์โดย ว. และ ณ. กรรมการเป็นผู้มอบอำนาจให้ฟ้อง แต่ตอนท้ายของหนังสือมอบอำนาจกลับปรากฏว่า ว.ร่วมกับ อ. กรรมการอีกคนหนึ่งของโจทก์เป็นผู้ลงลายมือชื่อมอบอำนาจให้ฟ้อง เมื่อตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครระบุว่า กรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนโจทก์คือ ว. ลงลายมือชื่อร่วมกับ ก. หรือคนใดคนหนึ่งในสองคนนี้ลงลายมือชื่อร่วมกับกรรมการอีกคนหนึ่งและต้องประทับตราสำคัญของโจทก์ ดังนั้น การที่ ว. ลงลายมือชื่อร่วมกับ อ. กรรมการอีกคนหนึ่งของโจทก์และประทับตราสำคัญของโจทก์ จึงถือได้ว่า การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์สมบูรณ์แล้ว แม้ ณ. จะไม่ได้ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4953/2536 ตามข้อบังคับของโจทก์กำหนดให้กรรมการคือ ส. ข. และ จ. มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ได้ โดยกรรมการสองในสามคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราบริษัทจึงจะผูกพันโจทก์ แต่การที่ ส.ซึ่งได้ลาออกจากการเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์แล้ว ยังมาร่วมลงลายมือชื่อกับ ข. ในหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอีก เป็นการกระทำที่ปราศจากอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวไม่มีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ ความเกี่ยวพันกันระหว่างบริษัทโจทก์ กับ ส.ผู้เป็นกรรมการนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1167 กำหนดให้บังคับตามบทบัญญัติว่าด้วยตัวแทน ฉะนั้น ส.ย่อมจะบอกเลิกการเป็นผู้แทนของโจทก์เสียเวลาใด ๆ ก็ได้ทุกเมื่อ และย่อมมีผลทันทีเมื่อได้แสดงเจตนาแก่โจทก์ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 826, 827, 386 หาใช่มีผลต่อเมื่อโจทก์ได้นำไปจดทะเบียนสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแล้วไม่ ส่วนการบังคับให้จดทะเบียนตามมาตรา 1023 นั้นเป็นกรณีที่โจทก์จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกถึงการเปลี่ยนแปลงยังไม่ได้ จนกว่าจะได้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่จำเลยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกย่อมจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2039/2542 ข. ลงชื่อมอบอำนาจให้ฟ้องคดีแทนโจทก์ ขัดต่อข้อบังคับของโจทก์เรื่องจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งลงชื่อผูกพันโจทก์ได้ เป็นกรณีโจทก์ในฐานะนิติบุคคลฟ้องคดีโดยผู้ไม่มีอำนาจกระทำการแทนได้ ความประสงค์ของโจทก์จึงไม่แสดงปรากฏจากผู้แทนของนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 70 วรรคสอง

เมื่อ ข. ไม่มีอำนาจลงชื่อมอบอำนาจให้ พ.ฟ้องคดีแทนโจทก์ พ.จึงไม่มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีแทนโจทก์มาแต่แรกฟ้อง ถึงแม้ต่อมาภายหลังโจทก์จะทำหนังสือมอบอำนาจให้ ส.ฟ้องคดีนี้ยื่นเข้ามา ก็หาทำให้ฟ้องของโจทก์ที่เสียมาแต่ต้นแล้วกลับคืนดีเป็นฟ้องที่ยื่นฟ้องและดำเนินคดีโดยผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ขึ้นมาในภายหลังได้ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9088/2544 ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ประเภทบริษัทจำกัด ข. เป็นกรรมการผู้จัดการ มีอำนาจทำการแทนผู้ร้อง และผู้ร้องโดย ข. มอบอำนาจให้ ส.ดำเนินคดีแทนผู้ร้องตามหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ร.2 แต่หนังสือรับรองของสาธารณรัฐปานามาที่ผู้ร้องอ้างส่งต่อศาล กลับมี

ข้อความระบุว่า บริษัทผู้ร้องก่อตั้งเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายฉบับที่ 32 ค.ศ.1927 ของสาธารณรัฐปานามา ไม่ใช่ประเทศสิงคโปร์ดังที่ ส.ผู้รับมอบอำนาจเบิกความ นอกจากนี้จากหนังสือดังกล่าว กรรมการผู้จัดการใหญ่ซึ่งมีอำนาจทำการแทนผู้ร้องตามกฎหมายคือ อ. ไม่ใช่ ช. การที่ ช.ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจให้ ส. ดำเนินคดีแทนผู้ร้องจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในทางปฏิบัติ เมื่อเห็นว่าหนังสือมอบอำนาจลงนามโดยบุคคลผู้ที่มีผู้แทนนิติบุคคล หรือลงนามโดยผู้แทนไม่ครบตามจำนวนที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองนิติบุคคล นายทะเบียนจะสั่งให้ส่งหนังสือมอบอำนาจที่ถูกต้องเข้ามาใหม่

การประทับตราของนิติบุคคลในหนังสือมอบอำนาจ

การมอบอำนาจในนามของนิติบุคคล จะต้องดูหนังสือรับรองนิติบุคคลด้วยว่า จะต้องมิตราชนิติบุคคลประทับในเอกสารด้วยหรือไม่ ถ้าในหนังสือรับรองมีการระบุว่าเมื่อผู้แทนนิติบุคคลลงนามและต้องประทับตราด้วย ก็จะต้องประทับตราในหนังสือมอบอำนาจด้วยเช่นกัน ถ้าไม่มีตราของบริษัท นายทะเบียนจะสั่งให้นำตราบริษัทไปประทับในเอกสารนั้น ๆ

คำพิพากษาฎีกาที่ 777/2496 กรรมการบริษัทจำกัดลงชื่อในหนังสือโดยไม่มีตราของบริษัทประทับ ผิดข้อบังคับของบริษัท แต่บริษัทได้เซตกรรมการผู้ขึ้นออกเป็นตัวแทนตลอดมาตั้งแต่แรก และต่อจากนั้นไปอีก การกระทำของกรรมการผู้ขึ้นย่อมผูกพันบริษัทได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 2885/2532 ตราสำคัญของบริษัทโจทก์ที่ประทับในหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีมีรูปร่างลักษณะเหมือนกับตราสำคัญซึ่งได้จดทะเบียนไว้ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท แม้จะมีขนาดเล็กกว่า แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้ และเป็นตราที่โจทก์ใช้ในกิจการทั่ว ๆ ไปเป็นประจำทั้งกรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์ยืนยันว่าเป็นผู้มอบอำนาจให้ฟ้องคดี การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์จึงชอบแล้ว

การเปลี่ยนแปลงผู้แทนนิติบุคคลภายหลังการมอบอำนาจ

เมื่อมีการมอบ อำนาจโดยนิติบุคคลแล้ว ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้แทนของนิติบุคคล หนังสือมอบอำนาจฉบับเดิมยังคงมีผลสมบูรณ์หากไม่มีการยกเลิกการเป็นตัวแทน นอกจากนั้นการกระทำของตัวแทนก่อนมีการเปลี่ยนแปลงผู้แทนนิติบุคคลถือว่ายังมีผลผูกพันนิติบุคคลนั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 253/2506 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1249 มีความหมายว่า แม้บริษัทได้เลิกแล้ว แต่กฎหมายก็ให้ถือว่ายังคงตั้งอยู่ในระหว่างเวลาที่จำเป็นแก่การชำระบัญชี ฉะนั้นทนายความที่ได้รับแต่งตั้งจากบริษัทก็ยังคงถือว่าเป็นบริษัทอยู่ในขณะชำระบัญชี และยังคงมีสิทธิดำเนินคดีได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1259 (1) เป็นบทให้อำนาจแก่ผู้ชำระบัญชีที่จะว่าต่างแก้ต่างในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท มิใช่เป็นบทระงับสิทธิของทนายความที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้แต่งตั้งไว้แล้ว ทนายที่แต่งตั้งไว้จะหมดอำนาจดำเนินคดีก็ต่อเมื่อผู้ชำระบัญชีถอนการมอบอำนาจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1230/2508 ผู้แทนนิติบุคคลมอบอำนาจให้ฟ้องความแล้ว แม้ผู้มอบอำนาจจะตายลง ก็ไม่ทำให้ใบมอบอำนาจในนามของนิติบุคคลนั้นเสียไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5741/2538 ขณะทำหนังสือมอบอำนาจ ท. และ ข. มีอำนาจทำการผูกพันโจทก์จึงมีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ได้ เมื่อ ท. กับ ข. ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของโจทก์ในหนังสือมอบอำนาจมอบอำนาจให้ ส. ฟ้องคดีแทนโจทก์ การมอบอำนาจจึงสมบูรณ์ แม้ต่อมาภายหลังจะปรากฏว่าขณะที่ ส. ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ ท. จะพ้นจากตำแหน่งกรรมการไปแล้วก็ตาม หนังสือมอบอำนาจก็ยังมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เพิกถอนหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว ส. จึงยังมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7061/2539 โจทก์โดย ข. กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ได้ทำหนังสือมอบอำนาจเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2534 ให้ ว. ฟ้องคดีแทนโจทก์ ต่อมาวันที่ 13 ตุลาคม 2535 ข. ได้ออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทโจทก์ ครึ่งวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2536 ว. ได้ฟ้องคดีนี้แทนโจทก์ตามหนังสือมอบอำนาจนั้น โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เพิกถอนหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว ดังนั้นสัญญาตัวแทนที่โจทก์แต่งตั้ง ว. ให้ฟ้องคดีแทนตามหนังสือมอบอำนาจนั้นยังมีผลผูกพันโจทก์และ ว. อยู่ตามกฎหมาย หาได้ระงับสิ้นไปเพราะเหตุที่ ข. ออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทโจทก์ไม่ เหตุดังกล่าวคงมีผลแต่เพียงว่า ข. ไม่มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์นับแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2535 เท่านั้น ส่วนกิจการอื่นได้กระทำไปแล้วหาจะมีผลกระทบกระเทือนถึงไม่ ว. จึงมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ได้ตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว หนังสือมอบอำนาจฉบับนั้นหาได้สิ้นผลไปก่อนวันฟ้องไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1196/2541 พ. และ ข. ร่วมกันลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของโจทก์มอบอำนาจให้น. มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ รวมทั้งมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีล้มละลายทุกศาลแทนโจทก์ได้ ขณะ พ. ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจนั้น พ. ยังเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์ หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจึงมีผลให้น. มีอำนาจฟ้องคดีล้มละลายแทนโจทก์ได้ ทั้งหนังสือมอบอำนาจปิดอากรแสตมป์ 30 บาท อันแสดงว่าโจทก์มอบอำนาจให้กระทำการแทนโจทก์ได้มอบกว่าครั้งเดียว ดังนั้น ตรีบาใดโจทก์ยังมีได้ยกเลิกหรือเพิกถอนหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว น. ย่อมมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ทั้งหมดแทนโจทก์ได้ตลอดไป แม้ต่อมาภายหลังขณะยื่นฟ้องนั้น พ. จะมีได้เป็นกรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์อีกต่อไปก็ตาม เพราะการที่ พ. และ ข. ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของโจทก์นั้นเป็นการมอบอำนาจในนามโจทก์ น. จึงมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีนี้แทนโจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1146/2545 ขณะมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนนั้น ผู้มอบอำนาจยังเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์อยู่ แม้ภายหลังผู้มอบอำนาจจะพ้นจาก

ตำแหน่งกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อกระทำการแทนโจทก์ก็ตาม หากได้ทำให้ฐานะของผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนโจทก์สิ้นสุดไปไม่

การเปลี่ยนชื่อนิติบุคคลภายหลังการมอบอำนาจ

บริษัทเอกชนที่จัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน จำกัด ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิและความรับผิดชอบของบริษัทเดิมทั้งหมดตามกฎหมาย ไม่ใช่การโอนสิทธิเรียกร้อง จึงไม่ต้องแจ้งให้ลูกหนี้ทราบถึงการจดทะเบียนแปรสภาพ และไม่ต้องได้รับความยินยอมจากลูกหนี้

ในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ถ้าเดิมยื่นคำขอจดทะเบียนในนามนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ต่อมาได้มีการควบนิติบุคคล หรือได้แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดในภายหลังโดยนิติบุคคลนั้นเองแล้ว เพียงแต่ยื่นคำร้องขอแก้ไขนิติฐานะ⁷ ก็สามารถเปลี่ยนแปลงชื่อผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้

เมื่อนิติบุคคลได้มอบอำนาจไปแล้ว ต่อมามีการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อนิติบุคคลนั้นใหม่ หนังสือมอบอำนาจที่ได้กระทำไปแล้วนั้น ยังมีผลสมบูรณ์ผูกพันนิติบุคคลโดยไม่ต้องเปลี่ยนหนังสือมอบอำนาจกันใหม่อีก แต่ในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น นายทะเบียนจะสั่งให้ส่งหนังสือมอบอำนาจใหม่ให้ระบุชื่อผู้มอบอำนาจให้ตรงกับหนังสือรับรองนิติบุคคลที่แนบประกอบการจดทะเบียนทุกครั้งไป ยกเว้นผู้มอบ อำนาจจะยืนยันให้ใช้หนังสือมอบอำนาจที่ระบุชื่อเดิมนั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 9513/2539 แม้ขณะฟ้องโจทก์ได้เปลี่ยนชื่อจากบริษัท อ. เป็นบริษัท ท. แล้วก็ตาม แต่การที่โจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคลเปลี่ยนชื่อใหม่เช่นนั้น ก็ไม่ทำให้ความเป็นนิติบุคคลของโจทก์สิ้นสุดลง โจทก์ยังคงเป็นนิติบุคคลมีตัวตนอยู่เช่นเดิมต่อไป และไม่ว่าโจทก์จะทำนิติกรรมในชื่อเดิมหรือชื่อที่เปลี่ยนใหม่แล้วก็ตาม ก็เป็นการทำนิติกรรมโดยนิติบุคคลคนเดียวกันนั่นเอง การทำนิติกรรมในชื่อเดิมของโจทก์หลังจากที่โจทก์ได้เปลี่ยนชื่อใหม่แล้ว ไม่มีผลให้เป็นการทำนิติกรรมโดยสิ่งที่ไม่มีความเป็นนิติบุคคล ดังนั้นแม้การมอบอำนาจให้ฟ้องและดำเนินคดีนี้แทนโจทก์เป็นการมอบอำนาจภายหลังจากที่โจทก์ได้เปลี่ยนใหม่เป็นบริษัท ท.แล้ว โจทก์ก็ยังมอบอำนาจในชื่อเดิมของโจทก์ได้

ในการมอบอำนาจที่สร้างขึ้นในต่างประเทศนั้น มักเกิดปัญหาขึ้นอยู่บ่อย ๆ ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

นายพิบูล ดันสุกผล นบ., นบท.

นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า

9 กรกฎาคม 2551

⁷

โดยใช้แบบคำร้อง ก.06 พร้อมทั้งชำระเงินค่าธรรมเนียมการเปลี่ยนแปลงด้วย – ผู้เขียน